Finanse publiczne

W 2024 r. dochody budżetów powiatów i miast na prawach powiatu w województwie śląskim wyniosły 27 271,4 mln zł i były wyższe w porównaniu z 2022 r. o 26,6%. Wyższe dochody uzyskały miasta na prawach powiatu niż powiaty (23 568,4 mln zł wobec 3 703,0 mln zł), które wzrosły w porównaniu 2022 r. odpowiednio o: 24,4% i 42,1%.

Największy udział w strukturze dochodów budżetów powiatów i miast na prawach powiatu w 2024 r. miały dochody własne – 54,4%. Dotacje stanowiły 16,8%, a subwencja ogólna – 28,8%. Wyższe dochody we wszystkich trzech głównych grupach uzyskały miasta na prawach powiatu niż powiaty. W przypadku miast na prawach powiatu dochody własne wyniosły – 13 427,1 mln zł (wzrost w porównaniu z 2022 r. o 25,8%), dotacje – 3 725,3 mln zł (spadek o 13,3%) oraz subwencja ogólna – 6 416,0 mln zł (wzrost o 61,6%).

Wykres. Dochody budżetów powiatów i miast na prawach powiatu zamieszkania na 1 mieszkańca (w złotych)

Dane do wykresu są dostępne w odrębnym pliku Excel.

W 2024 r. dochody budżetów powiatów i miast na prawach powiatu województwa w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 6 335 zł i były wyższe niż w 2022 r. o 28,2%. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w miastach na prawach powiatu – 9 993 zł (od 7 920 zł w Mysłowicach do 11 972 zł w Katowicach). W powiatach dochody na 1 mieszkańca były dużo niższe i wyniosły 1 902 zł (od 1 305 zł w powiecie rybnickim do 2 554 zł w powiecie raciborskim).

W 2024 r. wydatki budżetów powiatów i miast na prawach powiatu w województwie śląskim wyniosły 27 503,6 mln zł i były wyższe niż w 2022 r. o 20,7%. Wydatki miast na prawach powiatu ukształtowały się na poziomie wyższym niż powiatów (23 839,1 mln zł wobec 3 664,5 mln zł), które wzrosły w porównaniu 2022 r. odpowiednio o: 18,5% i 37,2%.

W strukturze wydatków powiatów i miast na prawach powiatu w 2024 r. wydatki bieżące w kwocie 23 868,9 mln zł stanowiły 86,8% wydatków ogółem, zaś wydatki majątkowe w kwocie 3 634,7 mln zł – 13,2%. W porównaniu z 2022 r. wydatki bieżące wzrosły o 25,4%, natomiast wydatki majątkowe zmniejszyły się o 3,4%. Wzrost wydatków bieżących odnotowano w budżetach powiatów (o 34,5%) oraz miast na prawach powiatu (o 24,2%). W przypadku wydatków majątkowych spadek w porównaniu z 2022 r. odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu o 10,2%, natomiast wzrost w budżetach powiatów o 52,0%.

W 2024 r. wydatki budżetów powiatów i miast na prawach powiatu województwa w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 6 389 zł i były wyższe niż w 2022 r. o 22,2%. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w miastach na prawach powiatu – 10 108 zł (od 8 160 zł w Mysłowicach do 12 434 zł w Katowicach). W powiatach wydatki na 1 mieszkańca były dużo niższe i wyniosły 1 882 zł (od 1 166 zł w powiecie rybnickim do 2 639 zł w powiecie myszkowskim).

Wykres. Wydatki budżetów powiatów i miast na prawach powiatu zamieszkania na 1 mieszkańca (w złotych)

Dane do wykresu są dostępne w odrębnym pliku Excel.

W 2024 r. budżety powiatów i miast na prawach powiatu województwa zamknęły zbiorczo rok budżetowy deficytem w wysokości 232,2 mln zł (w 2022 r. deficyt w wysokości 1 242,1 mln zł). Na tę kwotę złożył się deficyt budżetowy, który wystąpił w budżetach miast na prawach powiatu w wysokości 270,7 mln zł (w 2022 r. deficyt – 1 176,8 mln zł). Powiaty zamknęły w 2024 r. budżet wynikiem dodatnim, a nadwyżka wyniosła 38,5 mln zł (w 2022 r. deficyt – 65,3 mln zł).

Relacja deficytu powiatów i miast na prawach powiatu do dochodów ogółem w 2024 r. wyniosła 0,9% (w 2022 r. – 5,8%). W budżecie miast na prawach powiatu relacja ta wyniosła 1,1%. W powiatach relacja nadwyżki do dochodów ogółem stanowiła 1,0%.

W 2024 r. deficyt budżetowy odnotowano w 11 spośród 19 miast na prawach powiatu. Relatywnie najwyższy deficyt wystąpił w Zabrzu (12,5%) i Żorach (11,0%), natomiast najwyższą nadwyżkę odnotowano w Gliwicach (7,1%), Dąbrowie Górniczej (4,4%) oraz w Piekarach Śląskich (3,4%).

Spośród 17 powiatów województwa w 10 wystąpiła nadwyżka budżetowa, a w 7 zanotowano deficyt budżetowy. Najwyższa nadwyżka budżetowa wystąpiła w powiecie rybnickim, gdzie dochody przekroczyły

wydatki o 10,6%, tarnogórskim o 7,1% oraz bielskim o 6,6%. Największy deficyt zanotowano w powiatach myszkowskim (12,8% dochodów), żywieckim (4,5%) oraz gliwickim (4,2%).

W 2024 r. deficyt budżetowy powiatów i miast na prawach powiatu województwa w przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtował się na poziomie 54 zł (2022 r. – 285 zł). W miastach na prawach powiatu wskaźnik ten wyniósł 115 zł (w 2022 r. – 490 zł). W powiatach zanotowano nadwyżkę budżetową w wysokości 20 zł (w 2022 r. deficyt budżetowy – 33 zł).

Wykres. Wynik budżetów powiatów i miast na prawach powiatu zamieszkania na 1 mieszkańca (w złotych)

Dane do wykresu są dostępne w odrębnym pliku Excel.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 na terenie województwa śląskiego do końca grudnia 2024 r. wyniosła 55 971,9 mln zł i była o 1,9% wyższa niż w końcu grudnia 2022 r. Wśród nich prawie 60% stanowiły projekty dofinansowane ze środków UE (33 498,2 mln zł), których wartość wzrosła na przestrzeni 2 lat o 2,0%.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 na terenie województwa do końca grudnia 2024 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 13 043 zł (w kraju – 15 758 zł), w tym dla projektów dofinansowanych ze środków UE – 7806 zł. Omawiane wskaźniki wzrosły w porównaniu z końcem 2022 r. odpowiednio o: 3,2% i 3,3%.

Biorąc pod uwagę jednostki terytorialne, najwyższą wartość umów/decyzji o dofinansowanie ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 na terenie województwa do końca grudnia 2024 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca zanotowano w powiecie raciborskim (11 860 zł), a następnie w Dąbrowie Górniczej (9 313 zł) oraz w Katowicach (9 196 zł), natomiast najniższą w Jastrzębiu-Zdroju (2 546 zł).

Mapa. Wartość umów/decyzji o dofinansowania ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 do końca grudnia (w złotych)

Dane do mapy są dostępne w odrębnym pliku Excel.